

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

12741000

BRNO 1980

příčnými žlábečky členené pole na začátku a šikmo seříznuté plošky po stranách hřbetu. Zachycovač a vinutí s jehlou chybějí. Poškozený exemplář je dlouhý 47 mm.

Einzelfund einer bronzenen Fibel mit umgeschlagenem Fuss aus der jüngeren römischen Kaiserzeit bei Ondratice / Bez. Prostějov/. Bei Lesefunden in der Flur "Ondrácko" fand man ein unkomplettes Exemplar einer bronzenen einteiligen Fibel mit umgeschlagenem Fuss aus der jüngeren römischen Kaiserzeit.

ZVÍŘECÍ KOSTNÍ MATERIÁL ZE SÍDLIŠŤ DOBY ŘÍMSKÉ

Zdeněk Kratochvíl, AÚ ČSAV Brno

Dosud nemnohé nálezy zpracovaného zvířecího kostního materiálu z římského období na Moravě pomáhá řešit předložený materiál z výzkumu PhDr I. Peškaře, CSc., z Archeologického ústavu ČSAV v Brně. Tento materiál je datovaný do 2.st.n.l. z těchto lokalit a doby výzkumu: Mikulčice 1955 /okr. Hodonín/, Peškař 1961, Komořany 1956 /okr. Vyškov/, Peškař 1966, Blučina 1959 /okr. Brno-venkov/, Peškař 1966a, Křepice 1959 - 1961 /okr. Břeclav/, Peškař 1966b, Rajhrad 1972, 1974 /okr. Brno - venkov/, Peškař 1977 a Velké Němčice 1959 /okr. Břeclav/, Peškař 1965, které patří do doby stěhování národů. Zpracování osteologického materiálu bylo ukončeno v roce 1977.

Čelkovou představu o určeném materiálu podává tabulka 1. Zde jsou uvedeny jednotlivé lokality a v nich určené druhy domácích a divoce žijících zvířat na základě jejich kostních zbytků. V tomto období jsme svědky toho, že nejvýznamnější úlohu na prošetřovaných sídlištích měl skot. Na základě dochovaných dlouhých kostí, zejména metapodií, je možno stanovit, že patřil ke statnějších formám skotu, chovaným na ostatním území, kam zasahoval římský vliv. Je pravděpodobné, že to byl skot importovaný a nelze vyloučit tu skutečnost, že se prokřížil s místními populacemi, čemuž by nasvědčovaly některé hodnoty pro menší vzrůst, typický pro ostatní území bez římského vlivu. Z ostatních domácích zvířat nejvýznamnější úlohu mělo prase domácí, o něco méně pak malí přežvýkavci, ovce a koza. K velikosti těchto druhů se lze těžko vyslovit, ale lze předpokládat, že nevybočovaly z rámce variability ostatních sídlišť té doby. Početnější byly zbytky koně a psa. Kůň představoval ve zkoumaných lokalitách významný vojenský prvek, což by odpovídalo okrajovému postavení těchto sídlišť v rámci římského imperia. Jedince psa si můžeme představit jako středně velké formy. Jeho početnější kostní doklady jsou výsledkem toho, že ve dvou osadách, Blučině a Křepicích, se dochovaly větší části skeletů. Z domácích ptáků máme v daném materiálu doklad pro kura domácího v Mikulčicích a Rajhradě. Jeho význam byl pravděpodobně menší než na ostatním římském území.

Z volně žijících druhů jsou v tomto materiálu doklady pro jelena, srnce a zajíce. Jejich význam, soudě podle nemnohých nálezů, byl pro obyvatelstvo nepodstatný.

Literatura:

- Peškař, I., 1961: Mikulčice /okr. Hodonín/. Nálezová zpráva. Archiv AÚ ČSAV v Brně, č.j. 1301/61.
Peškař, I., 1965: Velké Němčice /okr. Břeclav/. Nálezová zpráva. Archiv AÚ ČSAV v Brně, č.j. 1219/65.
Peškař, I., 1966: Komořany /okr. Vyškov/. Nálezová zpráva. Archiv AÚ ČSAV v Brně, č.j. 350/66.
Peškař, I., 1966a: Blučina /okr. Brno - venkov/. Nálezová zpráva. Archiv AÚ ČSAV v Brně, č.j. 351/66.
Peškař, I., 1966b: Křepice /okr. Břeclav/. Nálezová zpráva. Archiv AÚ ČSAV v Brně, č.j. 1637 - 9/66.
Peškař, I., 1977: Rajhrad /okr. Brno - venkov/. Nálezová zpráva. Archiv AÚ ČSAV v Brně, č.j. 1353/77.

Tabulka 1. Přehled určených druhů domácích a volně žijících zvířat a jim náležejících kostních zbytků na sídlišťích doby římské.

	Mikulčice	Komořany	Blučina	Křepice	Rajhrad	Velké Němčice
<i>Bos primigenius</i> f. <i>taurus</i>	99	9	3	66	28	2
<i>Sus scrofa</i> f. <i>domesticus</i>	70	4	4	25	8	-
Ovis - Capra	31	5	-	18	12	-
Ovis ammon f. <i>aries</i>	2	-	-	-	-	-
Capra aegagrus f. <i>hircus</i>	2	-	-	3	-	-
Equus ferus f. <i>domesticus</i>	22	8	1	11	1	-
Canis lupus f. <i>familiaris</i>	6	3	83	131	1	-
Gallus gallus f. <i>domesticus</i>	1	-	-	-	1	-
Cervus elaphus	-	-	-	1	-	-
Capreolus capreolus	-	-	-	2	-	-
Lepus europaeus	-	-	-	-	1	-
Celkem	233	29	91	257	143	2

Tierknochen aus kaiserzeitlichen Siedlungen. Das in das 2. Jahrhundert u. Z. datiertes Knochenmaterial aus der römischen Kaiserzeit stammt von folgenden Lokalitäten und Grabungssaisonen: Mikulčice /Bez. Hodonín/, Komořany 1956 /Bez. Vyškov/, Blučina 1959 /Bez. Brno-venkov/, Křepice 1959 - 1961 /Bez. Břeclav/, Rajhrad 1972, 1974 /Bez. Brno-venkov/ und Velké Němčice 1959 /Bez. Břeclav/, das in die Völkerwanderungszeit gehört.

Auf Tab. 1 sind die bestimmten Gattungen und die dazugehörenden Zahlen der Knochenüberreste angeführt. Es ist ersichtlich, dass auf diesen Siedlungen die grösste Bedeutung das Rind hatte, das in Grösse dem Rind entsprach, das auf dem übrigen Gebiet gezüchtet wurde, wohin der Einfluss der Römer reichte.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně , sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Malinková, A. Šik
Na titulním listě : Bronzová dýka z únětického pohřebiště v Mušově
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné